

A passzívházak elterjedésének nehézségei: egy felmérés tanulságai

Vértesy Mónika
környezetmérnök

BME VBK Környezetmérnöki szak

Felmérést készítettem, melynek során egy általam megtervezett kérdőívet Interneten keresztül terjesztettem úgy, hogy építészek széles csoportját érjem el. A minta nem tekinthető reprezentatívnak, ám a 45 válaszadó mégis releváns információkkal gazdagítja ismereteinket egy olyan nagy fejlődés alatt álló területen, melyről tudomásom szerint korábban még nem készült ilyen jellegű értékelés. (Az egyszerűség és a részvételi hajlam növekedése érdekében többnyire könnyen kitölthető feleletválaszolós kérdéseket tettem fel, teljesen önálló kifejtős vélemény nyilvánításra csak néhány esetben kértem a válaszadó építészeket.) Elsődleges célom volt felmérni azt, hogy az építész szakma mennyire felkészült a passzívházak tervezésére, valamint megismerni a szemléletüket és azt, hogy hogyan vélekednek a hazai építkezési szokásokról, illetve azok jövőbeli változásáról. Emellett a kérdéseket úgy állítottam össze, hogy a válaszadó tervezők szemüvegén keresztül betekintést nyerjek a megrendelők igényeibe is, lévén, hogy ők azok, akik közvetlen kapcsolatban vannak velük.

A kiértékelésnél úgy tapasztaltam, hogy a válaszadók számára fontos az energiatudatos építészeti követelményeinek való megfelelés, ugyanakkor sokan közülük nem érzik magukat elég felkészültnek ennek érvényesítéséhez. A megkérdezettek szerint a passzívházak erőssége alacsony energiafelhasználásukban és a környezetterhelés minimalizálásban, az alacsony üzemeltetési költségekben és a kitűnő légállapot által biztosított komfortban, valamint a közüzemi szolgáltatóktól való függetlenedésben rejlik. Ezért cserébe magasabb beruházási költséggel számolnak, valamint úgy ítélik meg, hogy a tervezés és az üzemeltetés is nagyobb odafigyelést igényel, mint amit egy hagyományos ház esetében megszokhattak. Sokan ódzkodnak a mesterséges szellőztetéstől is, hiába bizonyított, hogy a huzat-, és zajmentesen működő berendezések kitűnő légállapotot biztosítanak. Néhányan a hátrányokhoz sorolják a megvalósuláshoz szükséges nagyobb energiaigényt is, az életciklus eredmények azonban rámutatnak arra, hogy egy hagyományos koncepció alapján épült ház esetén a környezetterhelésért legnagyobb mértékben az üzemeltetés a felelős.

A résztvevők nincsenek tisztában az építkezéseknél és felújításoknál igénybe vehető állami támogatásokkal. Az új épületenergetikai szabványt szinte mindenki ismeri. Többségben vannak azok, akik semmilyen változást nem, illetve a lakáspiac helyzetének romlását várják, mint azok, akik szerint pozitív szemléletváltást és a lakásállomány javulását eredményezheti az új szabályozás.

A megrendelői igényekről az derült ki, hogy leginkább azok vannak tisztában a passzívház koncepció alapjaival, akik eljutottak odáig, hogy esetleg ilyen házat építtessenek. A megrendelők 40%-a ismeri azt az előnyt, ami a passzívház alacsony energiafelhasználásából adódó alacsonyabb üzemeltetési költségből ered.

Míg a résztvevők szerint a jelenlegi gátló tényezők közül a szegénység és a tőkehiány a leg súlyosabb, addig a legfontosabb feladat mégsem ennek a felszámolása (ami amúgy is utópisztikus cél lenne), hanem ennél valami sokkal kézzelfoghatóbb, nevezetesen a szakmai továbbképzés. A feladatok listáján ezt követi az állami támogatások eszközkészletének és volumenének, valamint a közoktatás színvonalának növelése, majd pedig a tájékozottság elősegítése lakossági kampányok és minta projektek révén. Szigorítani kell a jelenleg érvényben levő szabványokat és ki kell szélesíteni a kedvezményes banki hitelek által nyújtott lehetőségeket is. A résztvevőket leginkább a fosszilis energiahordozók árának támogatására irányuló kérdés osztotta meg, a válaszadók valamivel több, mint a fele gondolja úgy, hogy ezek támogatását meg kellene szüntetni.

Összességében úgy érzem, hogy azok akik vették a fáradságot a kérdőív kitöltésére, valószínűleg az országos átlagnál érdeklődőbbek, illetve érintettebbek a passzívházak elterjedése iránt. A válaszadók többsége elvi síkon a környezettudatos építészeti irányzat követője, ám ez a lelkesedés a gyakorlatban még nem érvényesül maradéktalanul. Ezt tükrözi az az - egyébként nagy önkritikáról tanúskodó- eredmény is, mely szerint a szakmai továbbképzés elengedhetetlen a fejlődéshez. Bizonyos fokú pesszimizmust is tapasztaltam, ennek leküzdése a jövő egyik fő feladata kell hogy legyen!